

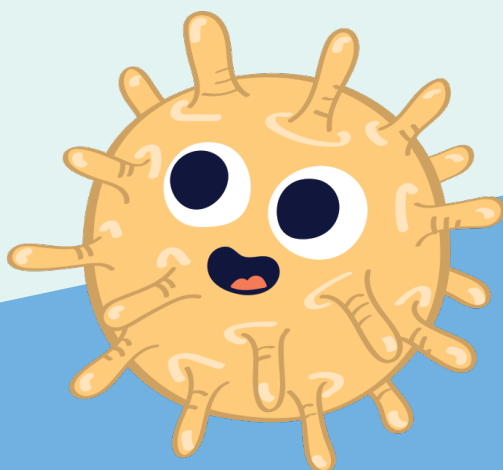
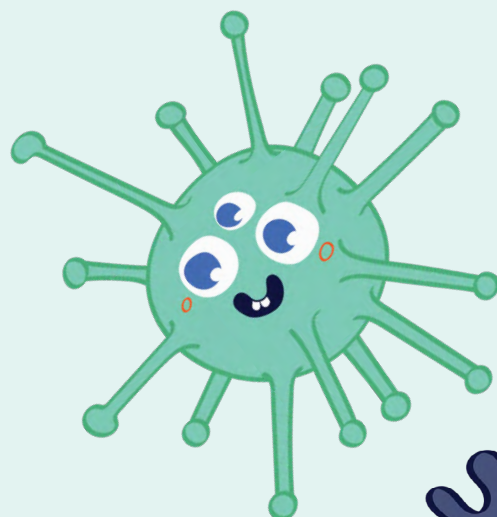
De Boost Club

Zo beschermen wij elkaar!

Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven

HANDLEIDING VOOR DE LEERKRACHT

6de leerjaar basisonderwijs

	NATUUR
	NEDERLANDS
	ICT
	MENS
	WOORDKAART

COLOFON

AUTEURS

Jens Diddens

COÖRDINATIE EN ADVIES

Saar Bevernage

ILLUSTRATIES EN FOTOGRAFIE

Nancy Kers

Shutterstock

Illustratie groepsimmunititeit: Sofie Loos

PROJECTTEAM

Team Infectieziekten en Vaccinatie

Departement Zorg

Uitgeverij Zwijsen België

VORMGEVING

Els Vandervoort

© 2025 Uitgeverij Zwijsen nv, Antwerpen onderdeel van Klett Schulmedien GmbH

Hergebruik met bronvermelding toegestaan.

Aan het verwerven, waar nodig, van toestemming tot overname is door de uitgever de uiterste zorg besteed. Zou desondanks blijken dat een rechthebbende over het hoofd is gezien, dan verzoeken wij deze contact op te nemen met Uitgeverij Zwijsen België nv.

Missie: helden van de immuniteit

	Ik leg uit welke voorzorgsmaatregelen je kunt nemen om besmettelijke ziektes en infecties te voorkomen.
	Ik leg uit wat het immuunsysteem is.
	Ik leg uit hoe een vaccin werkt en waarom het veilig is.
	Ik leg uit wat groepsimmuniteit is en waarom het belangrijk is.

Inhoud

We gaan op missie om echte helden van de immuniteit te worden. Onder leiding van dokter Karev proberen we een virusuitbraak op de school in te dijken. In een hoekenwerk ontdekken we wat een vaccin is en hoe het immuunsysteem werkt, welke maatregelen je kunt nemen om besmetting te voorkomen, hoe je je lichaam kunt wapenen tegen ziektes en wat groepsimmuniteit is. In een race tegen de klok proberen we het geheime codewoord te achterhalen en de school te beschermen tegen het virus.

Materiaal

- groot vel papier
- timer (eventueel)
- digitale camera of smartphone
- per duo: wisbordje, uitwisbare stift, wisser
- per groep: 4 enveloppen, vel papier (A3-formaat), woordenboek (eventueel)
- dia 'Introductie dokter'
- dia 'Afsluiting dokter'
- printblad 'Woordkaarten'
- printblad 'Vragen verbeterleutel'
- per groep: printblad 'Codes', printblad 'Teksten', printblad 'Vragen'

Praktische info

- Geef de leerlingen eventueel als voortraak om hun Kindboekje van Kind & Gezin thuis in te kijken. Je kunt het Kindboekje en het stukje over vaccinatie ook tonen in de klas.
Tip: Je vindt het Kindboekje digitaal via kindengezin.be/nl/brochures-videos/brochures/kindboekje. (Het hoofdstuk over vaccineren begint op pagina 30.)
- Verdeel de leerlingen vooraf in vier groepen (één groep per hoek). Heb je een grote klasgroep? Richt dan elke hoek dubbel in.
- Zet de tafels vooraf in een eilandopstelling. Voorzie vier verschillende hoeken.
- Print het printblad 'Woordkaarten' recto verso en knip de kaarten uit. Lamineer ze eventueel.
- Print en verknip het printblad 'Codes' per groep. Stop elke afbeelding in een aparte envelop.

- Print de printbladen 'Teksten' en 'Vragen' per groep. Leg in elke hoek de bijbehorende tekst en vragen.
- Organiseer het hoekenwerk eventueel als een escape room op vier verschillende locaties op de school. Voorzie in dat geval een plattegrond van de school waarop de locaties staan aangeduid (met nummers) en geef elke groep een timer mee om de werktijd per hoek (10 minuten) te bewaken.

LESDUUR • 50 MINUTEN

Introductie • 5 MIN

1. Voorkennis activeren

Toon de woordkaart 'de vaccinatie' en bevraag de leerlingen:

- Waaraan denk je bij het woord 'de vaccinatie'?

MAATJESWERK – WE DOEN HET SAMEN

De leerlingen schrijven enkele sleutelwoorden op het wisbordje. Laat daarna enkele duo's hun antwoorden voorstellen. Breng de antwoorden in kaart in een woordweb op het grote vel papier. Schrijf centraal als titel 'de vaccinatie' op. Hang het woordweb daarna aan het bord en vul het doorheen de les aan met relevante informatie over vaccineren.

Bied de leerlingen die het woord 'de vaccinatie' nog moeilijk vinden, de volgende sleutelwoorden aan: de antistof, de bescherming, de infectie, het vaccin, het virus. Hebben ze al van die woorden gehoord? Hoe linken ze die aan het woord 'de vaccinatie'?

Stel daarna de volgende vragen:

- Wie liet zich al (op school) vaccineren?
- Hoe voelde dat?
- Tegen welke ziekte(s) ben je gevaccineerd?

Toon het Kindboekje digitaal via kindengezin.be.

Vertel: Vandaag leer je meer over welke voorzorgsmaatregelen je kunt nemen om besmettelijke ziektes en infecties te voorkomen, wat het immuunsysteem is, hoe een vaccin werkt en waarom het veilig is. We ontdekken ook wat de voordelen van een vaccin zijn.

2. Introductie dokter

Toon de dia 'Introductie dokter'. **Vertel:** Ik ben dokter Karev en ik breng vandaag een belangrijke boodschap. Er is een probleem op de school. Een nieuw, gevaarlijk virus is opgedoken! Sommige leerlingen voelen zich plots heel ziek.

Als we niets doen, wordt het alleen maar erger. Het virus verspreidt zich supersnel. In de klas, in de eetzaal, in de gangen en zelfs in de toiletten ... Overal waar er leerlingen dicht bij elkaar zijn, slaat het virus toe. Het virus wil heel de school overnemen. Daarom heb ik jullie hulp nodig. Ga mee op missie en stop de verspreiding van het virus. Ik reken op jullie!

1. Toelichting missie

Vertel: *In elke hoek los je vragen op met behulp van een tekst. Heb je de vragen opgelost? Dan kijk ik de antwoorden na. Als de antwoorden correct zijn, krijg je een envelop met enkele letters. Alle letters samen vormen het codewoord waarmee je de school kunt redden.*

Verdeel de leerlingen in groepen en overloop samen de hoeken. Spreek een signaal af wanneer de leerlingen:

- de materialen in de hoek opruimen;
- doorschuiven naar de volgende hoek.

Zet eventueel een timer (aan het bord) om de werktijd per hoek (10 minuten) aan te geven.

Geef aan dat leerlingen bij het niet begrijpen van een woord in een tekst hulp mogen inschakelen: door geleerde woordstrategieën de betekenis samen achterhalen, een woordenboek gebruiken, de hulp van de leerkracht inschakelen.

2. Hoekenwerk

GROEPSWERK – WE DOEN HET SAMEN

De leerlingen lezen in elke hoek de tekst (printblad 'Teksten') en lossen de bijbehorende vragen (printblad 'Vragen') op. De leerlingen doorlopen de volgende hoeken:

- Hoek 1: Wat is een vaccin en hoe werkt het immuunsysteem?
- Hoek 2: Welke maatregelen kun je zelf nemen om besmetting te voorkomen?
- Hoek 3: Hoe kun je je lichaam wapenen tegen ziektes? Tip: Je kunt meer info over de bewegingsdriehoek en de voedingsdriehoek op de website van gezondleven.be terugvinden.
- Hoek 4: Wat is groepsimmunititeit en hoe kan het de wereld redden?

Kijk de antwoorden van elke groep na met behulp van het printblad 'Vragen verbeter sleutel'. Zijn de antwoorden correct? Geef de groep dan een envelop met een deel van het codewoord. De groepen doorlopen op die manier de vier hoeken.

Op het printblad 'Vragen' is per hoek een verdiepende vraag voorzien voor de groepen die sneller klaar zijn. De groepen die de verdiepende vraag correct hebben opgelost, maken de uitloopopdracht. Daarbij maken ze een mindmap op een vel papier (A3-formaat). Ze verwerken de inhoud van elke tekst in de mindmap. Zo komen ze tot een mindmap met vier verschillende takken (één tak per tekst) en bijbehorende vertakkingen.

De leerlingen gebruiken een (online) woordenboek om belangrijke, moeilijke woorden uit de tekst op te zoeken.

3. Puzzelen maar!

GROEPSWERK – WE DOEN HET SAMEN

De leerlingen puzzelen de letters samen tot het codewoord. Bespreek daarna samen het gevormde woord 'groepsimmunititeit'. Toon daarbij de woordkaart 'de groepsimmunititeit' ter ondersteuning.

Vinden sommige leerlingen het woord 'de groepsimmunititeit' nog moeilijk? Neem de woordkaart 'de vaccinatie' erbij en link beide woorden aan elkaar.

Afsluiting • 5 MIN

1. Afsluiting dokter

Toon de dia 'Afsluiting dokter' en lees voor: *Ik heb geweldig nieuws! Dankzij jullie inzet is het virus verslagen. Jullie hebben slim samengewerkt en goed nagedacht. Door jullie plan is iedereen op school nu beschermd. We noemen dat groepsimmunititeit: als genoeg mensen immuun zijn, krijgt het virus geen kans meer om te verspreiden en verdwijnt het. Ik ben ontzettend trots. Jullie hebben niet alleen de school gered, jullie hebben ook bewezen hoe sterk je samen staat. Om echte helden van de immuniteit te worden, heb ik nog een laatste uitdaging voor jullie.*

2. Helden van de immuniteit

GROEPSPRAAT – DIT HEBBEN WIJ GELEERD

Verdeel de woordkaarten 'de gezonde levensstijl', 'de groepsimmunititeit', 'de hygiëne' en 'het immuunsysteem' onder de groepen. De leerlingen mogen enkel de voorzijde van de woordkaart bekijken. (Hang de woordkaarten eventueel aan het bord en schrijf onder elke kaart een groepsnummer.) De groepen bedenken een passende definitie en een contextzin bij het woord en stellen die voor aan hun klasgenoten. Laat telkens nakijken met behulp van de achterzijde van de toegewezen woordkaart.

Vinden sommige leerlingen het moeilijk om een definitie en een contextzin te bedenken? Geef dan een voorbeeld met behulp van de woordkaart 'de vaccinatie'.

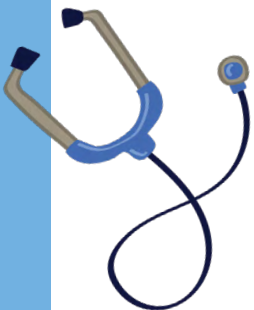
Vul daarna samen het woordweb op het grote vel papier aan met de woorden van de woordkaarten. Sluit af met: *Proficiat, jullie weten nu alles over vaccinatie.*

Als helden van de immuniteit vormen jullie vanaf nu 'De BoostClub'!

Maak van de groep een foto, vraag om een krachtige heldenhouding aan te nemen. Print de foto en hang hem bij op het woordweb.

Laat de groepen eventueel hun mindmap (uitloopopdracht) afwerken en voorstellen aan hun klasgenoten. Verwijs daarvoor ook naar het woordweb op het grote vel papier.

AANDACHT VOOR WOORDEN

de antistof

- een speciaal stofje dat je lichaam aanmaakt om virussen en bacteriën te bestrijden
- *Na de vaccinatie begon Emma's lichaam antistoffen aan te maken om haar te beschermen tegen de ziekte.*

de bijwerking

- een onaangename reactie van je lichaam op een medicijn of vaccin, zoals hoofdpijn of een pijnlijke arm
- *Na de prik had Mauro koorts, maar deze bijwerking ging snel weg.*

de gezonde levensstijl

- goed zorgen voor je lichaam en geest door gezond te eten, genoeg te bewegen, goed te slapen en te ontspannen
- *Als je een gezonde levensstijl hebt, voel je je fitter en word je minder snel ziek.*

de groepsimmunitet

- veel mensen in een groep zijn beschermd tegen een ziekte, waardoor de ziekte zich moeilijk kan verspreiden
- *Dankzij groepsimmunitet wordt het virus minder doorgegeven, zelfs aan mensen die geen vaccin kunnen krijgen.*

de hygiëne

- alles wat je doet om jezelf en je omgeving schoon en gezond te houden
- *Goede hygiëne, zoals handen wassen voor het eten, helpt om ziekten te voorkomen.*

de infectie

- wanneer ziektekiemen je lichaam binnendringen en je ziek maken
- *Als je een wonde niet goed verzorgt, kun je een infectie krijgen.*

de vaccinatie

- Een geneesmiddel dat je lichaam helpt om zich te verdedigen tegen gevaarlijke ziektes. Je krijgt het vaak via een prik.
- *Door vaccinatie word je beschermd tegen ziektes zoals mazelen of griep.*

het immuunsysteem

- het verdedigingsmechanisme van je lichaam dat je beschermt tegen ziektes
- *Na een vaccinatie weet je immuunsysteem hoe het die ziektekiem moet aanvallen als je er later nog eens mee in contact komt.*

het virus

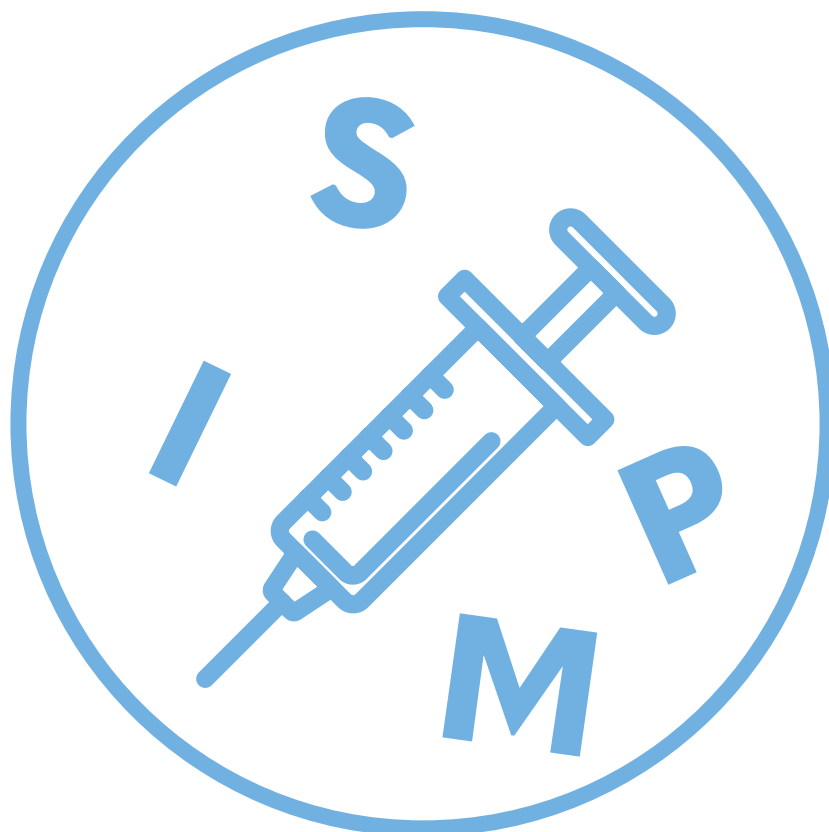
- een soort ziektekiem die je ziek kan maken, zoals bij griep of verkoudheid
- *Het griepvirus zorgde ervoor dat Levi zich moe voelde en moest hoesten.*

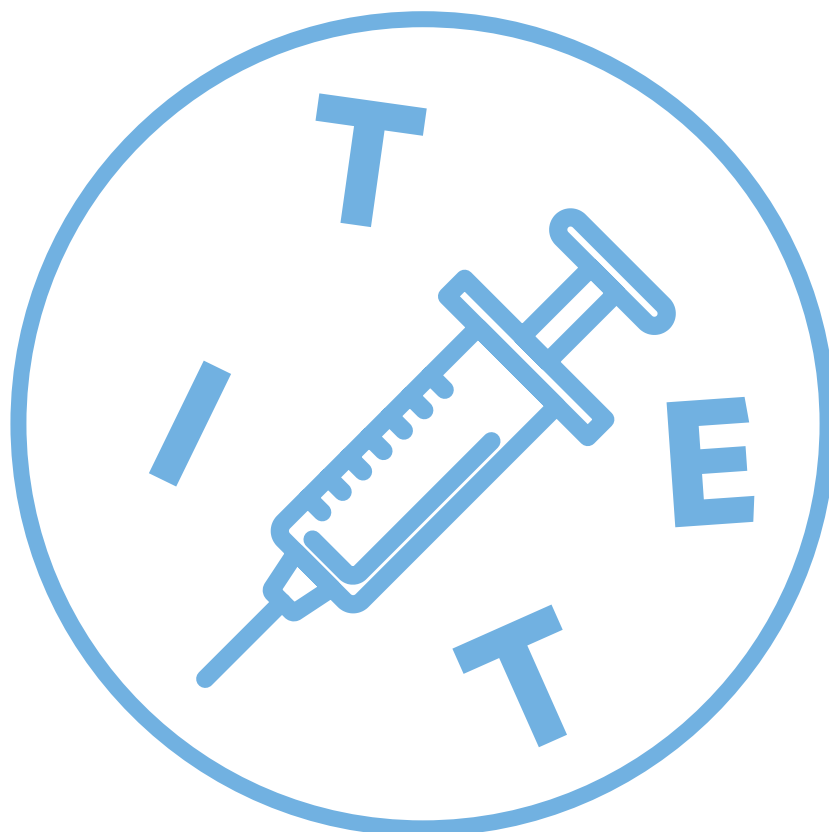
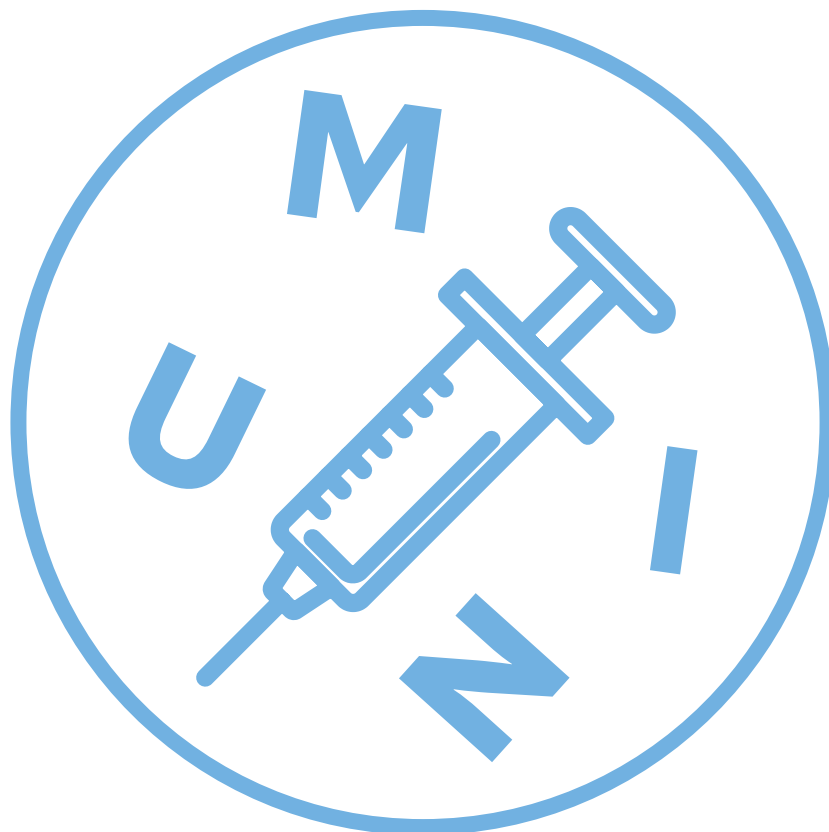
Gevaarlijk virus

Virus verslagen!

De oplossing om een virus te bestrijden? Wetenschap!

Soms duikt er een nieuw virus op waar veel mensen ziek van worden.

Gelukkig bestaat er een krachtige manier om het virus tegen te houden: vaccins.

Maar wat is een vaccin eigenlijk? En hoe helpt het ons lichaam?

Hoe werkt het immuunsysteem?

Ons lichaam heeft een eigen leger: het immuunsysteem. Als er een virus binnendringt, probeert het immuunsysteem dat virus op te sporen en onschadelijk te maken. Maar bij een nieuw virus weet het lichaam nog niet goed hoe het moet reageren. Het virus kan dan soms een infectie veroorzaken en je ziek maken.

Wat doet een vaccin?

Een vaccin is een soort training voor je immuunsysteem. In het vaccin zitten dode of verzwakte virussen, of kleine stukjes van het virus (of een nagemaakt stukje dat erop lijkt). Je wordt daar niet ziek van, maar je lichaam leert het virus wel (her)kennen en maakt antistoffen aan. Als het echte virus daarna binnenkomt, weet je immuunsysteem meteen wat te doen. De afweercellen gaan dan over tot actie! Zo word je minder minder of niet ziek.

Hoe worden vaccins ontwikkeld?

Vaccins ontwikkelen is werk voor wetenschappers. Ze bestuderen eerst het virus. Daarna zoeken ze uit welk stukje van het virus ze veilig kunnen gebruiken in een vaccin. Dat is een ingewikkeld proces. Daarna testen ze het vaccin stap voor stap:

1. In het laboratorium, op cellen en soms op dieren.
2. Daarna op kleine groepen mensen, om te kijken of het veilig is.
3. Vervolgens op duizenden mensen, om zeker te zijn dat het werkt en geen gevaarlijke bijwerkingen geeft.
4. Pas als alles goed is verlopen, mag het vaccin worden gebruikt.

Waarom zijn vaccins veilig?

Vaccins worden zeer streng gecontroleerd. Er zijn duidelijke regels en elke stap wordt goed onderzocht. Ook nadat mensen het vaccin krijgen, houden wetenschappers in de gaten of er bijwerkingen zijn en of het effectief goed werkt. Alleen vaccins die goed werken, veilig en betrouwbaar zijn, mogen worden gebruikt.

IN HET KORT:

Vaccins zijn een krachtig middel in de strijd tegen virussen en bacteriën. Ze geven het immuunsysteem een duwtje in de rug, zodat het lichaam sneller en beter kan reageren. Dankzij de wetenschap en veel testen zijn vaccins veilig én doeltreffend.

[bron] allesovervaccineren.be

Wat kun jij doen tegen het virus?

Het virus is een feit. Het is er, en het verspreidt zich van mens tot mens. Maar jij bent niet machteloos. Er zijn maatregelen die je kunt nemen om jezelf én anderen te beschermen.

Hoe raak je besmet?

Virussen verspreiden zich vooral via druppeltjes. Als iemand hoest, niest of praat, komen er kleine druppels in de lucht. Als jij die inademt, of aan je gezicht komt met je handen, kun je besmet raken. Soms merk je zelf niet eens dat je het virus bij je draagt, maar je kunt het dan toch doorgeven aan anderen. Je kunt ook besmet raken door dingen aan te raken die besmet zijn met virussen, zoals een deurklink, handen ... Ook kun je een virus oplopen door besmet voedsel te eten of besmet water te drinken.

Wat kun je doen om besmetting te voorkomen?

- Was je handen regelmatig en goed. Gebruik water en zeep en was je handen grondig. Zo verwijder je virussen die je hebt opgepikt.
- Hoest of nies in je elleboog. Niet in je handen! Zo komen de virusdruppels niet op alles wat je aanraakt.
- Hou afstand. Als je dicht bij iemand staat die besmet is, kun je het virus sneller oplopen.
- Laat je vaccineren. Een vaccin helpt je lichaam om sneller te reageren op het virus. Je wordt minder of niet ziek en besmet minder andere personen.
- Zorg voor een goede lichaamshygiëne. Douchen, propere kleren en een frisse omgeving houden je lichaam en omgeving gezond.

Wat als je zelf besmet bent?

- Voel je je ziek? Blijf thuis. Zo geef je het virus niet door aan anderen.
- Draag een mondmasker als je toch in contact moet komen met mensen, bijvoorbeeld bij de dokter.
- Rust goed uit en geef je lichaam de tijd om te genezen.

IN HET KORT:

Vaccineren beschermt niet alleen jezelf, maar ook anderen. Als we samen kiezen voor echte informatie en bescherming, en nepnieuws negeren, dan geven we het virus geen kans meer. Groepsimmuniteit is onze gezamenlijke sleutel naar een gezonde(re) wereld.

Bron: allesovervaccineren.be

Hoe houd je je lichaam gezond en bescherm je jezelf tegen infectieziekten?

Elke dag komen er kleine indringers in je lichaam terecht: virussen, bacteriën of andere ziektekiemen die je ziek kunnen maken. Gelukkig heeft je lichaam een eigen leger: het immuunsysteem. Maar dat leger heeft hulp nodig. Jij kunt je lichaam sterker maken, zodat het zich beter kan verdedigen tegen ziektes.

Gezond eten

Groenten, fruit, volkoren producten en niet te veel suiker of verzadigd vet: dat zijn brandstoffen voor je lichaam. Gezonde voeding geeft je lichaam de juiste bouwstenen om goed te kunnen werken. Een ongezond dieet – met te veel snoep, frisdrank of fastfood – kan een negatieve invloed hebben op je gezondheid. De voedingsdriehoek helpt je om gezonde keuzes te maken.

Goede handhygiëne

Op je handen komen vaak bacteriën en virussen terecht, ook al zie je die niet. Ze kunnen zich verspreiden naar je mond, neus of ogen en zo een infectie veroorzaken. Je kan ze ook doorgeven aan anderen via aanraking. Handen wassen met water en zeep verwijdert deze ziektekiemen en helpt zo om infectieziekten te voorkomen bij jezelf én bij anderen.

Voldoende bewegen

Sporten, wandelen, buitenspelen ... Beweging maakt je lichaam sterker en fitter. Ook je hart, longen en spieren werken dan beter mee aan je gezondheid. En: je voelt je er meestal ook beter door! De bewegingsdriehoek helpt je om actief te blijven.

Laat je vaccineren

Zelfs iemand die gezond is, kan verrast worden door een nieuwe ziektekiem. Vaccins maken je immuunsysteem sterker. Zo leert je lichaam indringers sneller herkennen en gericht aanvallen. Vaccinatie is dus een belangrijke aanvulling op een gezonde levensstijl.

IN HET KORT:

Gezond leven is meer dan één ding. Wie gezond eet, voldoende drinkt, een goede handhygiëne toepast, én zich laat vaccineren, geeft zijn lichaam de beste kans om ziektes te voorkomen. Je helpt je immuunsysteem én je beschermt jezelf en anderen.

Bron: Vlaams Instituut Gezond Leven vzw
Bron: allesovervaccineren.be

Groepsimmuniteit: samen de wereld redden

Liet je je vaccineren? Top! Dan ben jij alvast beschermd tegen het gevaarlijke virus dat rondgaat. Maar dat is nog niet genoeg. Er zijn nog mensen die géén vaccin kregen. Sommige mensen zijn te jong, te oud of te ziek om een vaccin te krijgen. Zij lopen veel meer risico als ze besmet raken.

Wat is groepsimmuniteit?

Groepsimmuniteit betekent dat zoveel mensen beschermd zijn tegen een virus of bacterie, dat die zich niet meer goed kan verspreiden. Het botst telkens op iemand die immuun is en dus niet meer ziek wordt. Zo raakt het virus of de bacterie steeds moeilijker van de ene persoon naar de andere.

Waarom is groepsimmuniteit belangrijk?

Als genoeg mensen beschermd zijn – bijvoorbeeld door vaccinatie – dan helpen we ook de mensen die zichzelf niet kunnen beschermen. Het virus of de bacterie heeft dan weinig kans om hen te bereiken. Op die manier bescherm je dus niet alleen jezelf, maar ook je familie, je klasgenoten, je burens ... Iedereen!

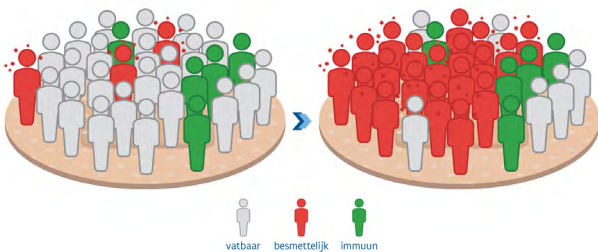
Hoe bereiken we groepsimmuniteit?

Groepsimmuniteit werkt als een heel groot deel van de mensen beschermd is. Dat kan via vaccinatie, of soms ook doordat iemand de ziekte al heeft gehad. Maar: vaccinatie is veiliger dan ziek worden, dus dat is de beste manier om groepsimmuniteit op te bouwen.

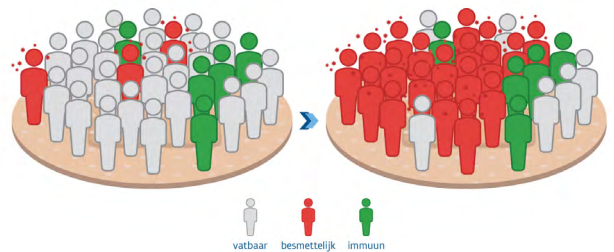
Kan groepsimmuniteit het virus stoppen?

Ja! Als het virus zich nergens meer kan verspreiden, dan verdwijnt het uiteindelijk helemaal. Zo zijn in het verleden al ziektes zoals de pokken verdwenen. Groepsimmuniteit is dus een echte superkracht: als we samenwerken, kunnen we het virus verslaan.

Als **weinig** mensen **gevaccineerd** zijn,
kan een ziekte zich **snel verspreiden**.

Als **weinig** mensen **gevaccineerd** zijn,
kan een ziekte zich **snel verspreiden**.

IN HET KORT:

Vaccineren beschermt niet alleen jezelf, maar ook anderen. Als we samen kiezen voor betrouwbare informatie, en nepnieuws herkennen en tegengaan, dan geven we het virus geen kans meer. Groepsimmuniteit is onze gezamenlijke sleutel naar een gezonde(re) wereld.

Bron: allesovervaccineren.be

1. Waarom is een vaccin eigenlijk een soort training voor je immuunsysteem?

2. Welke stap komt als eerste bij het testen van een vaccin?

- ☐ testen op duizenden mensen
- ☐ testen in het laboratorium
- ☐ bijwerkingen worden in de gaten gehouden
- ☐ toedienen aan de hele bevolking

Wat zit er in het vaccin?

3. Welke van deze dingen doen wetenschappers **niet om te controleren of een vaccin veilig is?**

- ☐ Ze volgen duidelijke regels en stappen in de ontwikkeling.
- ☐ Elke fase van het onderzoek wordt zorgvuldig getest.
- ☐ Ze blijven ook na de vaccinatie controleren op bijwerkingen en werking.
- ☐ Elke wetenschapper test een vaccin op zijn eigen manier.

4. Wat gebeurt er in je lichaam als je een virus krijgt dat je immuunsysteem nog niet kent?

5. Vul aan.

Een vaccin helpt je lichaam om een virus sneller te en

de juiste aan te maken.

KLAAR?

Toon je antwoorden aan de juf of meester.

Vul je mindmap aan met de inhoud van de tekst.

1. Waarom is het beter om in je elleboog te hoesten dan in je handen?

2. Wat is geen goede manier om besmetting te voorkomen?

- ☐ je handen wassen
- ☐ in je elleboog hoesten
- ☐ ziek naar school komen
- ☐ afstand houden

3. Kun je het virus doorgeven zonder dat je het zelf merkt?

4. Wat kun je doen als je zelf ziek bent om anderen te beschermen?

5. Vul aan.

Door je te laten, help je je lichaam om sneller te reageren op het virus.

Waarom is het belangrijk om aan anderen te denken als je zelf geen klachten hebt?

KLAAR?

Toon je antwoorden aan de juf of meester.

Vul je mindmap aan met de inhoud van de tekst.

1. Waarom is gezonde voeding belangrijk voor je immuunsysteem?

2. Welke van de volgende dingen helpt niet om je lichaam gezond te houden?

- ☐ veel snoepen
- ☐ genoeg water drinken
- ☐ buitenspelen
- ☐ groenten eten

3. Wat helpt om je lichaam sterker te maken?

4. Wat doet een vaccin met je immuunsysteem?

5. Hoe maak jij jouw lichaam sterk?

Waarom is het nodig om gezond te leven én je te laten vaccineren? Waarom is alleen gezond eten niet genoeg?

KLAAR?

Toon je antwoorden aan de juf of meester.

Vul je mindmap aan met de inhoud van de tekst.

1. Waarom is groepsimmuniteit belangrijk voor mensen die zelf geen vaccin kunnen krijgen?

2. Kan groepsimmuniteit ervoor zorgen dat een virus of bacterie helemaal verdwijnt?

3. Waarom is vaccinatie beter dan ziek worden om groepsimmuniteit op te bouwen?

4. Vul aan.

Groepsimmuniteit betekent dat het virus zich niet meer goed kan

KLAAR?

Toon je antwoorden aan de juf of meester.
Vul je mindmap aan met de inhoud van de tekst.

1. Waarom is een vaccin eigenlijk een soort training voor je immuunsysteem?

In een vaccin zitten kleine stukjes van een virus. Je wordt daar niet ziek van, maar je lichaam leert het virus wel (her)kennen en maakt antistoffen aan. Als het echte virus daarna je lichaam binnendringt, weet je immuunsysteem meteen wat te doen.

2. Welke stap komt als eerste bij het testen van een vaccin?

- ☐ testen op duizenden mensen
- ☒ testen in het laboratorium
- ☐ bijwerkingen worden in de gaten gehouden
- ☐ toedienen aan de hele bevolking

Wat zit er in het vaccin?

In het vaccin zitten dode of verzwakte virussen, of kleine stukjes van het virus (of een nagemaakt stukje dat erop lijkt).

3. Welke van deze dingen doen wetenschappers **niet** om te controleren of een vaccin veilig is?

- ☐ Ze volgen duidelijke regels en stappen in de ontwikkeling.
- ☐ Elke fase van het onderzoek wordt zorgvuldig getest.
- ☐ Ze blijven ook na de vaccinatie controleren op bijwerkingen en werking.
- ☒ Elke wetenschapper test een vaccin op zijn eigen manier.

4. Wat gebeurt er in je lichaam als je een virus krijgt dat je immuunsysteem nog niet kent?

Als een nieuw virus je lichaam binnendringt, weet je lichaam nog niet goed hoe het moet reageren. Het virus veroorzaakt dan een infectie en maakt je ziek.

5. Vul aan.

Een vaccin helpt je lichaam om een virus sneller te herkennen en

de juiste antistoffen aan te maken.

1. Waarom is het beter om in je elleboog te hoesten dan in je handen?

Als je in je elleboog hoest of niest, komen de virusdruppels niet op je handen. Op die manier kun je besmetting voorkomen, want de virusdruppels kunnen zich dan minder makkelijk verspreiden.

2. Wat is geen goede manier om besmetting te voorkomen?

- ☐ je handen wassen
- ☐ in je elleboog hoesten
- ☒ ziek naar school komen
- ☐ afstand houden

3. Kun je het virus doorgeven zonder dat je het zelf merkt?

Ja, soms merk je niet eens dat je een virus bij je draagt. Je kunt het virus dan wel nog doorgeven aan anderen.

4. Wat kun je doen als je zelf ziek bent om anderen te beschermen?

Je kunt thuisblijven. Zo geef je een virus geen kans om over te springen op anderen. Draag een mondmasker als je toch in contact moet komen met mensen. Rust goed uit en geef je lichaam de kans om te genezen.

5. Vul aan.

Door je te laten vaccineren, help je je lichaam om sneller te reageren op het virus.

Waarom is het belangrijk om aan anderen te denken als je zelf geen klachten hebt?

Je kunt een virus toch doorgeven aan anderen, ook al heb je geen klachten.

1. Waarom is gezonde voeding belangrijk voor je immuunsysteem?

Je immuunsysteem heeft hulp nodig. Door gezond te eten maak je je lichaam sterker, zodat het zich kan verdedigen tegen ziektes.

2. Welke van de volgende dingen helpt niet om je lichaam gezond te houden?

- ☒ veel snoepen
- ☐ genoeg water drinken
- ☐ buitenspelen
- ☐ groenten eten

3. Wat helpt om je lichaam sterker te maken?

Ja, beweging (sporten, wandelen, buitenspelen) maakt je lichaam sterker en fitter. Ook je hart, longen en spieren werken dan beter mee aan je gezondheid.

4. Wat doet een vaccin met je immuunsysteem?

Een vaccin geeft je lichaam extra informatie. Zo leert je lichaam indringers herkennen en kan het een virus sneller aanvallen.

5. Hoe maak jij jouw lichaam sterk?

.....

.....

Waarom is het nodig om gezond te leven én je te laten vaccineren? Waarom is alleen gezond eten niet genoeg?

Zelfs een gezond lichaam kan verrast worden door een nieuw virus. Vaccinatie is dus een belangrijke aanvulling op een gezonde levensstijl.

1. Waarom is groepsimmuniteit belangrijk voor mensen die zelf geen vaccin kunnen krijgen?

Door groepsimmuniteit heeft een virus minder kans om zich te verspreiden. Het virus bots dan telkens op iemand die immuun is en kan dan minder makkelijk mensen bereiken die zichzelf niet kunnen beschermen.

2. Kan groepsimmuniteit ervoor zorgen dat een virus of bacterie helemaal verdwijnt?

Ja, als een virus zich nergens meer kan verspreiden verdwijnt het uiteindelijk helemaal. Door samen te werken kun je dus een virus verslaan.

3. Waarom is vaccinatie beter dan ziek worden om groepsimmuniteit op te bouwen?

Vaccineren is veiliger dan ziek worden. Het is de beste manier om groepsimmuniteit op te bouwen.

4. Vul aan.

Groepsimmuniteit betekent dat het virus zich niet meer goed kan verspreiden.

de vaccinatie

een vloeistof die je lichaam helpt om zich te verdedigen tegen gevaarlijke ziektes

Door vaccinatie word je beschermd tegen ziektes zoals mazelen of griep.

Wat is het?

een vloeistof met een klein beetje van een verzwakt of dood virus of bacterie

een manier om je lichaam te trainen tegen ziektes
een vorm van bescherming

Vaccin tegen:

Griep
COVID-19
mazelen
polio

Wat doet het?

helpt je lichaam antistoffen maken
beschermt je tegen ziektes
zorgt ervoor dat je minder mensen ziek maakt

de vaccinatie

Waarom is het belangrijk?

Het voorkomt dat je ernstig ziek wordt.
Het helpt ziektes uit de wereld verdwijnen.
Het beschermt ook mensen die zelf geen vaccin mogen krijgen.

Hoe krijg je een vaccinatie?

via een prik of via je mond (bv. met een lepel)
soms op school, bij de dokter of in een ziekenhuis

Wat gebeurt er in je lichaam?

Je lichaam herkent de ziekteverwekker.
Je immuunsysteem maakt antistoffen aan.
De volgende keer ben je beter beschermd.

gezonde levensstijl

goed zorgen voor je lichaam en geest door gezond te eten, genoeg te bewegen, goed te slapen en te ontspannen

Als je een gezonde levensstijl hebt, voel je je fitter en word je minder snel ziek.

Wie helpt je erbij?

ouders of verzorgers

leerkrachten

dokters of verpleegkundigen

Wat kan ongezond zijn?

veel snoep, frisdrank of fastfood

de hele dag stilzitten

te weinig slapen

veel stress of te weinig rust

te veel tijd achter schermen

gezonde levensstijl

Wat hoort erbij?

gezonde voeding

→ groenten, fruit, water, volkoren producten

beweging

→ elke dag minstens 1 uur actief zijn

voldoende slaap

→ 9 à 11 uur per nacht voor kinderen

ontspanning

→ tijd nemen om te rusten

of leuke dingen te doen

goede hygiëne

→ handen wassen, tanden poetsen

minder schermtijd

→ niet te veel tv, tablet of gsm

Hoe begin je eraan?

Neem kleine stapjes:

drink meer water, beweeg wat vaker.

Kies gezonde snacks.

Probeer een vast slaapritme te volgen.

Zoek iets wat je leuk vindt,

zoals fietsen of dansen.

Waarom is het belangrijk?

Je blijft op een gezond gewicht.

Je hebt meer energie.

Je leert beter op school.

Je wordt minder snel ziek.

Je voelt je blijer en sterker.

de groepsimmuniteit

veel mensen in een groep zijn beschermd tegen een ziekte, waardoor de ziekte zich moeilijk kan verspreiden

Dankzij groepsimmunititeit wordt het virus minder snel doorgegeven, zelfs aan mensen die geen vaccin kunnen krijgen.

Wanneer gebeurt het?

als genoeg mensen gevaccineerd zijn

als veel mensen al antistoffen hebben na een besmetting

bij ziektes zoals mazelen, polio of COVID-19

Hoe bereik je het?

rust nemen

door vaccinaties

door goede informatie over gezondheid te delen

door nepnieuws te vermijden

door zorg te dragen voor elkaar

de groepsimmunititeit

Wie wordt beschermd?

mensen die gevaccineerd zijn

mensen die te jong of te ziek zijn
om een vaccin te krijgen

de hele gemeenschap

Wat als het er niet is?

Een ziekte kan zich snel verspreiden.

Meer mensen kunnen ernstig ziek worden.

Kwetsbare mensen lopen meer risico.

Waarom belangrijk?

beschermt kwetsbare mensen (zoals baby's, zieken of ouderen)

kan ziektes doen verdwijnen

zorgt ervoor dat minder mensen ziek worden

de hygiëne

alles wat je doet om jezelf en je omgeving schoon en gezond te houden

Goede hygiëne, zoals handen wassen voor het eten, helpt om ziekten te voorkomen.

Wat is het?

Je lichaam en omgeving schoon houden
zorgen dat ziektekiemen zich niet verspreiden
een belangrijk deel van gezonde levensstijl

de hygiëne

Wat hoort erbij?

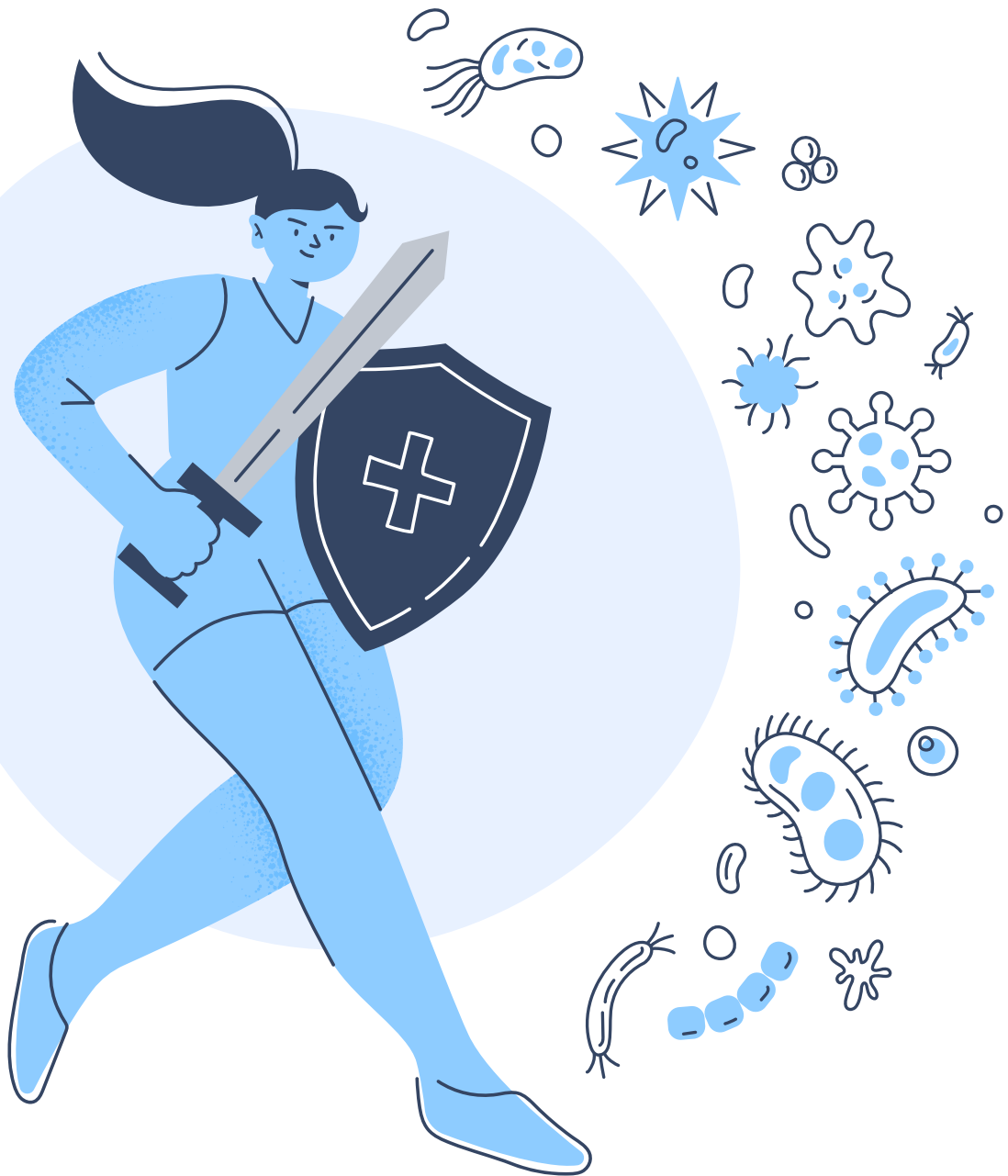
handen wassen met zeep
douchen en tanden poetsen
propere kleren en ondergoed dragen
wondjes verzorgen en afdekken
niezen in je elleboog of zakdoek gebruiken
toilet doorspoelen en handen wassen

Waarom is het belangrijk?

Je voorkomt ziektes.
Je voelt je fris en gezond.
Je beschermt ook anderen.

Wat bij een slechte hygiëne?

Bacteriën en virussen verspreiden zich sneller.
Je kunt ziek worden van dingen die je aanraakt of eet.
Mensen in je omgeving kunnen ook ziek worden.

het immuunsysteem

het verdedigingssysteem van je lichaam dat je beschermt tegen ziektes

Na een vaccinatie weet je immuunsysteem hoe het een virus moet aanvallen als het later nog eens komt.

Wat is het?

Het systeem in je lichaam dat je beschermt tegen ziektekiemen.

Bestaat uit cellen, organen en stoffen die samenwerken

Herkent en bestrijdt virussen, bacteriën en andere indringers.

Welke onderdelen horen erbij?

witte bloedcellen

lymfeklieren

milt

beenmerg

antistoffen

Wat doet het?

houdt je lichaam gezond

herkent en vernietigt ziektekiemen

herkent ziektekiemen zodat je sneller geneest bij een volgende aanval

het immuunsysteem

Hoe hou je het sterk?

een gezonde levensstijl
je laten vaccineren

Wat als het niet goed werkt?

Je wordt sneller ziek.

Je lichaam herstelt trager.

Je hebt meer hulp nodig van medicijnen of dokters.

Wat helpt bij een aanval?

koorts (dat helpt om ziektekiemen te doden)

antistoffen

rust en gezonde voeding

soms: medicijnen of een vaccin

Laat je niets wijsmaken!

	Ik leg uit dat er via het internet of sociale media desinformatie/nepnieuws wordt verspreid.
	Ik leg uit dat desinformatie/nepnieuws verspreiden over vaccinatie schadelijke gevolgen kan hebben voor de volksgezondheid.
	Ik herken betrouwbare bronnen.
	Ik vergelijk nieuwsberichten over vaccinatie en onderscheid desinformatie/nepnieuws van correcte informatie.

Inhoud

We leren dat de strijd tegen ernstige ziektes door vaccinatie wordt bedreigd door het verspreiden van desinformatie en nepnieuws via diverse media. We ontdekken dat veel twijfels over vaccinatie ontstaan, omdat ze desinformatie geloven. We ontdekken dat bepaalde groepen of personen vooral via sociale media nepnieuws verspreiden om mensen verkeerd te informeren. We maken kennis met een checklist om nieuwsberichten te checken op hun betrouwbaarheid. We leren desinformatie weerleggen door betrouwbare bronnen te raadplegen.

Materiaal

- groot vel papier
- per duo: wisbordje, uitwisbare stift, wisser
- per groep: laptop of tablet, woordenboek (eventueel)
- printblad 'Nieuwsberichten'
- printblad 'Nieuwsberichten verbeterleutel'
- per groep: printblad 'Placemat'
- per groep: printblad 'Checklist nepnieuws'

Praktische info

- Print het printblad 'Nieuwsberichten'. Voorzie één nieuwsbericht per groep. Heb je een grote klasgroep? Bied dan een of meerdere nieuwsberichten dubbel aan.
- Print het printblad 'Placemat' per groep op A3-formaat.
- Print het printblad 'Checklist nepnieuws' per groep.
- Zet op voorhand het filmfragment 'Fake news' klaar: <https://onderwijs.hetarchief.be/item/3r0pr8rr2t>.

LESDUUR • 50 MINUTEN

Introductie • 5 MIN

MAATJESWERK – WE DOEN HET SAMEN

De leerlingen bespreken de volgende vragen en schrijven de antwoorden op het wisbordje:

- Wat is nieuws?
- Waar vind je nieuws? Hoe wordt nieuws verspreid?
- Is nieuws altijd waar?
- Hoe noem je nieuws dat niet waar is?

Schrijf de vragen op het bord en onderstreep de vraagwoorden.

Laat daarna enkele duo's hun antwoorden voorstellen. Breng de antwoorden in kaart in een woordweb op het grote vel papier. Schrijf centraal als titel 'het nieuws / het nepnieuws' op. Hang het woordweb daarna aan het bord.

Vertel: Een nieuwsbericht dat niet waar is, noem je nepnieuws of fake news. Vandaag leer je hoe je nepnieuws kunt herkennen met behulp van betrouwbare bronnen. Je ontdekt waarom nepnieuws over vaccinatie gevaarlijk kan zijn en welke gevolgen het kan hebben.

Stel de volgende bijvragen:

- Wie heeft er al nepnieuws gelezen?
- Waar heb je dat gelezen?
- Hoe wist je dat het nepnieuws was?

Kern • 40 MIN

1. Nepnieuws herkennen

Toon het **filmfragment** 'Fake news' op het digibord. Geef een gerichte kijkvraag mee: *Waarom verspreiden mensen nepnieuws?*

Bespreek daarna samen een besluit: *Mensen verspreiden nepnieuws om ervoor te zorgen dat je aan uitspraken of nieuws van anderen gaat twijfelen, om hun geloofwaardigheid aan te tasten of hen in diskrediet te brengen.*

GROEPSWERK – WE DOEN HET SAMEN

Verdeel de leerlingen in groepen van vier leerlingen en geef elke groep het printblad '**Placemat**'. Bekijk het filmfragment 'Fake news' een tweede keer. Geef een gerichte kijkvraag mee: *Hoe kun je weten of iets nepnieuws is?* Elke leerling schrijft (individueel) de verschillende criteria om nepnieuws te herkennen op in zijn vak van het printblad 'Placemat'.

GROEPSPRAAT – PRESENTEREN MAAR!

De leerlingen stellen hun criteria aan elkaar voor. Daarna schrijven ze een gezamenlijke lijst met criteria om nepnieuws te herkennen op in het centrale vak van het printblad 'Placemat'.

Vul onderstaande criteria aan in het woordweb:

- Wat is de titel? Is de titel van het nieuwsbericht geloofwaardig?
- Wat is de bron? Van welke website komt het nieuwsbericht?

- Wat is de datum? Is het nieuwsbericht recent geschreven?
- Wie is de auteur? Is de auteur een (bekende) journalist?

Hang het woordweb aan het bord en vul het doorheen de les aan met relevante informatie over nepnieuws.

2. Nepnieuws over vaccinatie

Toon de dia '**Bericht**' op het digibord. Bespreek samen het bericht met behulp van de criteria om nepnieuws te herkennen. Besluit samen: *Dit bericht is een voorbeeld van nepnieuws. Het is verzonden informatie die eruitziet als echt nieuws. Nepnieuws kan erg schadelijk zijn.*

Stel de volgende vragen:

- Waarom is nepnieuws soms moeilijk te achterhalen? (Het ziet er op het eerste zicht vaak uit als gewoon/echt nieuws.)
- Waarom kan nepnieuws schadelijk zijn? (Door nepnieuws gaan mensen twijfelen aan de waarheid of vertrouwen ze bronnen die de waarheid vertellen niet meer.)
- Wat kan een gevolg zijn van nepnieuws over vaccinatie? (Mensen gaan zichzelf of hun kinderen misschien niet meer laten vaccineren. Zo kunnen ze zichzelf en anderen in gevaar brengen.)
- Wat kan er gebeuren als minder mensen zich laten vaccineren? (Sommige ziektes die minder voorkomen door vaccinaties kunnen dan weer vaker voorkomen. Daardoor kunnen meer mensen besmet raken of ernstig ziek worden. Als veel mensen tegelijk ziek worden, moeten er meer mensen naar het ziekenhuis. Dan wordt het daar heel druk, en is er minder plek voor andere patiënten.

Laat de leerlingen die meer uitdaging aankunnen, nog onderwerpen bedenken waarover mensen nepnieuws verspreiden, bijvoorbeeld verkiezingen, oorlogen, het klimaat. Laat ze nadenken over extra redenen om nepnieuws te verspreiden, bijvoorbeeld om verkiezingen te winnen, om meer volgers op sociale media te krijgen, om geld te verdienen. Verwijs daarvoor eventueel naar het voorbeeld uit het filmfragment 'Fake news' (klasvoorzitter worden).

3. Feit of mening?

Schrijf de woorden 'het feit' en 'de mening' op het bord. Stel de volgende vragen:

- Wat is een feit? (Iets wat echt is gebeurd en dat je kunt bewijzen.)
- Wat is een mening? (Een mening is persoonlijk. Iets wat je denkt of voelt.)

Vertel: *Nepnieuws is vaak gebaseerd op meningen en (hevige) emoties. Soms start nepnieuws met een feit, maar wordt daarna de waarheid verdraait of wordt er een foute redenering aan gekoppeld. Op die manier proberen mensen de mening van anderen te beïnvloeden.*

GROEPSPRAAT – STA OP ALS ...

De leerlingen die denken dat de uitspraak een feit is, staan op. De leerlingen die denken dat de uitspraak een mening is, blijven zitten. Doe de volgende uitspraken:

- Vaccinaties zijn niet leuk. (mening)
- Een vaccin beschermt je tegen ernstige ziektes. (feit)
- Vaccins worden uitvoerig getest en onderzocht. (feit)

- Je laten vaccineren is niet stoer. (mening)
- Vaccinaties helpen om groepsimmuniteit te bereiken. (feit)
- Sommige vaccinaties moeten na een tijd worden herhaald. (feit)
- Een prik laten zetten is heel pijnlijk. (mening)

Laat telkens enkele leerlingen hun keuze toelichten en bespreek samen het passende antwoord.

4. Nieuwsberichten onderzoeken

GROEPSWERK – WE DOEN HET SAMEN

Verdeel de leerlingen in vier groepen en geef elke groep een nieuwsbericht van het printblad **'Nieuwsberichten'**. Elke groep onderzoekt het nieuwsbericht met behulp van het printblad **'Checklist nepnieuws'**. Ze gebruiken de laptop of tablet om extra informatie op te zoeken. Bijvoorbeeld: de auteur, de bron, bepaalde feiten of onderzoeken.

De leerlingen gebruiken een (online) woordenboek om belangrijke, moeilijke woorden uit het nieuwsbericht op te zoeken. Verwijs naar betrouwbare nieuwsites om informatie te checken, bijvoorbeeld VRT NWS, Karrewiet, De Standaard.

GROEPSPRAAT – PRESENTEREN MAAR!

Elke groep stelt zijn nieuwsbericht voor. Ze vertellen kort waarover het nieuwsbericht gaat en ze overlopen de criteria van het printblad **'Checklist nepnieuws'**. Ze formuleren een besluit: *Is het echt nieuws of nepnieuws?* Bespreek en verbeter telkens samen met behulp van het printblad **'Nieuwsberichten verbetersleutel'**.

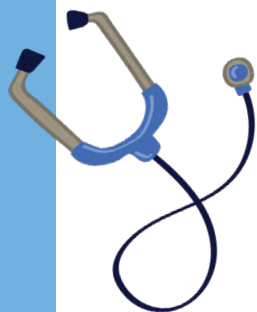
Laat de andere leerlingen na elke presentatie met een groene en een rode kaart reageren. De leerlingen die vinden dat het om echt nieuws gaat, tonen (op jouw signaal) de groene kaart. De leerlingen die vinden dat het om nepnieuws gaat, tonen (op jouw signaal) de rode kaart. Bespreek daarna de verschillende keuzes en verwoord een gezamenlijk besluit.

Afsluiting • 5 MIN

1. (On)betrouwbaar?

Schrijf het woord 'kritisch' op het bord en **vertel**: *Je leerde verschillende bronnen kennen. Niet elke bron is even betrouwbaar.* Sommige bronnen vragen een kritische blik.

De leerlingen verwoorden wat 'kritisch' betekent en waarom het belangrijk is om kritisch met nieuwsberichten om te gaan.

Bied de leerlingen die het woord 'kritisch' nog moeilijk vinden de volgende voorbeeldzinnen aan:

- Ik kijk kritisch naar mijn tekening. Ik wil weten wat beter kan.
- De jury was erg kritisch. Ze gaven alleen hoge punten aan wie écht goed zong.
- Hij stelt een kritische vraag: klopt dit wel wat je zegt?

GROEPSPRAAT – STA OP ALS ...

Noem enkele bronnen. De leerlingen die denken dat de bron een kritische blik nodig heeft, blijven zitten. Noem de volgende bronnen: VRT NWS (betrouwbaar), TikTok (kritische blik), Instagram (kritische blik), De Standaard (betrouwbaar), Vlaamse Overheid (betrouwbaar), Facebook (kritische blik), Karrewiet (betrouwbaar).

Vul eventueel aan met andere bronnen die je regelmatig in de klas gebruikt.

Bied de nodige nuance bij het bespreken van de bronnen. Niet elk nieuwsbericht op TikTok is per definitie nepnieuws en ook berichten op VRT NWS mogen met een kritische blik worden bekeken. Kunnen de leerlingen argumenten of redenen aanhalen om te onderbouwen waarom ze twijfelen aan de echtheid van een bericht?

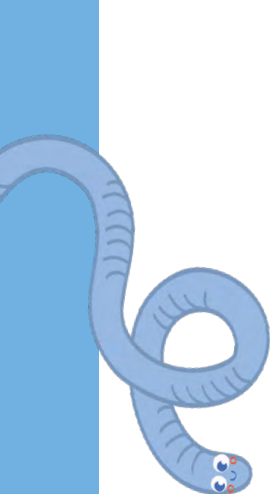
2. Reflectie

MAATJESPRAAT – DIT HEBBEN WIJ GELEERD

De duo's bespreken de volgende vragen:

- Hoe herken je echt nieuws? (een neutrale titel, een bekende journalist of expert als auteur, focus op feiten, er worden bronnen genoemd zoals wetenschappers of officiële cijfers, het nieuws staat ook op andere betrouwbare websites ...)
- Hoe herken je nepnieuws? (een schokkende titel, een onbekende of anonieme auteur, focus op emoties en meningen ...)
- Wat doe je het best bij twijfel? (opzoeken of je het nieuws ook op andere, betrouwbare nieuwssites kunt terugvinden. Kijk naar de datum: soms is oud nieuws dat opnieuw gedeeld wordt, niet meer juist.)

Laat daarna enkele duo's hun antwoorden voorstellen. Vat samen en kom tot het volgende besluit: *Echt nieuws heeft vaak een neutrale titel, is geschreven door een (bekende) journalist of expert, wordt gepubliceerd door een betrouwbare bron en is onderbouwd met feiten. Nepnieuws maakt vaak gebruik van een schokkende titel die hevige emoties probeert op te roepen. Het wordt verspreid via bronnen die je met een kritische blik moet bekijken, bijvoorbeeld via sociale media. Bij nepnieuws is het niet altijd duidelijk wie de auteur is en of hij al dan niet een (bekende) journalist of expert is. Nepnieuws focust eerder op emoties en meningen dan op onderbouwde feiten. Wees op je hoede, want nepnieuws kan gebruik maken van feiten die op een andere, verkeerde manier worden voorgesteld.*

AANDACHT VOOR WOORDEN

de auteur

- de persoon die een tekst of artikel heeft geschreven
- *De auteur van het artikel over vaccinatie was een dokter die veel wist over het onderwerp.*

de bron

- de plaats waar je je informatie vandaan haalt
- *Als je iets leest over vaccins, moet je altijd nagaan of de bron betrouwbaar is.*

de desinformatie

- *fout nieuws dat expres verspreid wordt om mensen te misleiden*
- *Online stond desinformatie over vaccins, waardoor sommige mensen onnodig bang werden.*

de emotie

- *wat je voelt, zoals blijheid, angst of boosheid*
- *Sommige berichten over vaccinatie proberen je bang te maken door veel emotie te gebruiken.*

de expert

- *iemand die heel veel weet over een bepaald onderwerp*
- *Een expert in geneeskunde legde op tv uit hoe vaccins precies werken.*

de journalist

- *iemand die nieuws zoekt, schrijft en vertelt aan anderen*
- *De journalist interviewde een dokter over het belang van vaccinaties.*

de mening

- *wat iemand zelf denkt of vindt over iets*
- *Sommige mensen hebben een andere mening over vaccineren, maar dat betekent niet dat het klopt.*

het feit

- *iets dat echt waar is en bewezen kan worden*
- *Het is een feit dat vaccins helpen om ziektes te voorkomen.*

het nepnieuws

- *verzonnen of fout nieuws dat eruitziet als echt nieuws*
- *Op sociale media stond nepnieuws dat je ziek zou worden van een vaccin, maar dat klopt niet.*

misleidend

- *als je iemand expres iets laat geloven dat niet waar is*
- *De video over vaccins probeerde mensen te misleiden door foute beelden te tonen.*

vaccineren

- *het toedienen van een stof die je lichaam helpt om zich te beschermen tegen een ziekte, bijvoorbeeld via een prik of druppels in de mond*
- *De schoolverpleegkundige kwam langs om de leerlingen te vaccineren.*

(on)betrouwbaar

- *iets is betrouwbaar als je erop kunt vertrouwen dat het juist is; onbetrouwbaar betekent dat het fout of misleidend kan zijn*
- *De website met medische uitleg was betrouwbaar, maar het filmpje op TikTok was onbetrouwbaar.*

geloofwaardig

- *iets is geloofwaardig als het logisch en eerlijk overkomt*
- *De uitleg van de dokter over het vaccin klonk heel duidelijk en geloofwaardig.*

kritisch

- *als je goed nadenkt en niet zomaar alles gelooft*
- *We leerden op school om kritisch te kijken naar berichten over vaccinatie.*

neutraal

- *als je geen kant kiest en eerlijk blijft*
- *De nieuwslezer bleef neutraal toen hij vertelde over voor- en nadelen van het vaccin.*

Antivaxer

Onderzoeken bewijzen dat vaccins je alleen maar zieker maken! Vaccins doen ook heel veel pijn!

[#novaccine](#) [#antivaxx](#) [#vaccinekills](#)

Onderzoek het nieuwsbericht met behulp van de checklist.

1. Is de auteur betrouwbaar?

- Kun je achterhalen wie de auteur van het nieuwsbericht is?
- Ken je die persoon? Is het een (bekende) journalist, dokter of expert?
- Is het iemand die vaak voor bekende en betrouwbare nieuwssites schrijft?

☐ ja☐ nee

2. Is de bron betrouwbaar?

- Waar werd het bericht gepubliceerd?
- Is het nieuwsbericht afkomstig van een bekende en betrouwbare nieuwssite?
- Is het nieuwsbericht afkomstig van een onbekende website of sociale media?

☐ ja☐ nee

3. Worden er extra bronnen aangehaald in het nieuwsbericht?

- Worden er extra bronnen of onderzoeken vernoemd?
- Welke organisatie, wetenschapper, expert ... wordt er vermeld?
- Bestaan de extra bronnen waarnaar verwezen wordt echt?

☐ ja☐ nee

4. Is de titel (vrij) neutraal?

- Is de titel geloofwaardig?
- Heeft het artikel een rustige, neutrale titel?
(Een schokkende titel gebruiken om emoties zoals boosheid of angst, op te wekken is niet neutraal.)

☐ ja☐ nee

5. Kun je de informatie controleren?

- Vind je de informatie terug op andere, betrouwbare nieuwssites?
- Wat is de datum?

☐ ja☐ nee

6. Heeft het nieuwsbericht als doel om te informeren?

- Waarom heeft de auteur het bericht geschreven? Komt het artikel uit een betrouwbare bron zoals een bekende krant?
- Wil iemand geld verdienen met het bericht? Of je overtuigen om iets (niet) te doen?
- Wordt er een bepaalde mening opgedrongen in het nieuwsbericht?

☐ ja☐ nee

Antwoordde je meestal 'nee'? Dan is het nepnieuws.

Antwoordde je meestal 'ja'? Dan is het waarschijnlijk echt nieuws.

Het nieuwsbericht is ☐ echt nieuws ☐ nepnieuws

Mazelenuitbraak in Limburg: 24 besmettingen, vooral jonge kinderen

In Limburg is er een mazelenuitbraak. De voorbije 3 weken werden 24 besmettingen vastgesteld. Het merendeel van de patiënten is jonger dan 10 jaar. Het departement Zorg en de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's) doen daarom een oproep om je te laten vaccineren tegen de mazelen. Dat meldt TV Limburg en het nieuws wordt bevestigd aan VRT NWS. De CLB's en het Departement zullen besmette families contacteren en willen extra vaccinatiemomenten voorzien in scholen.

*Radio 2, Cedric Van den Langenbergh
ma 19 mei 2025, 20u00*

'De meeste besmettingen doen zich voor bij kinderen met een leeftijd tot en met 10 jaar', vertelt Joris Moonens van het Departement Zorg.

'De besmettingen duiken vooral op in families waar gezinsleden elkaar besmetten', gaat Moonens verder. 'Momenteel kan je dus niet echt spreken van een regionale spreiding, maar zitten de besmettingen in enkele familieclusters.'

Limburgse vaccinatiegraad laat te wensen over

Volgens het Departement Zorg zijn gezinnen getroffen waar niemand gevaccineerd is. 'Die gezinnen worden gericht aangesproken', aldus Moonens. 'Daarnaast bekijken we samen met de CLB's of we bijkomende vaccinatiemomenten kunnen organiseren op bepaalde scholen. De CLB's hebben een goed zicht op welke scholen kampen met een minder goede vaccinatiegraad. In die scholen willen we extra momenten gaan voorzien.'

Het is al langer bekend dat de vaccinatiegraad bij Limburgse kinderen te wensen overlaat. Volgens het Vrij CLB, dat de vaccinatie van een groot deel van de Limburgse kinderen opvolgt, zit die in een dalende lijn sinds 2019. 'In 64 Limburgse scholen is er een vaccinatiegraad van maar 70 procent of minder', zegt Bea Meertens van het CLB.

'We willen het virus volledig uit onze maatschappij, en daarvoor hebben we een vaccinatiegraad van 95 procent nodig', zegt Bea Meertens. 'Als 1 iemand ziek is en die komt in contact met 10 mensen die niet beschermd zijn, worden 9 van die 10 mensen ziek en geven het virus door. Het is een heel besmettelijk virus, vandaar moet die vaccinatiegraad zo hoog zijn.'

Blijf thuis

Besmette Limburgers moeten zich niet naar de huisdokter reppen. 'Wie besmet is, wordt gevraagd om zeker thuis te blijven. Het is een erg besmettelijke ziekte die erg snel kan doorgegeven worden aan niet-gevaccineerde mensen. We zien dat de meeste besmettingen zich nu ook concentreren in ongevaccineerde gezinnen. De beste bescherming blijft vaccineren.'

Moonens benadrukt dat het niet om een onschuldige ziekte gaat. 'De meerderheid van de zieken doorloopt de ziekte zonder ernstige gevolgen. In een minderheid van de gevallen kunnen ernstige complicaties optreden. Denk dan aan long- of hersenontstekingen. Je mag er niet licht over heen gaan, zeker als het met een vaccinatie kan voorkomen worden.'

Bron: VRT NWS

Meer gevallen van kinkhoest in Vlaanderen

Er zijn dit jaar opvallend meer gevallen van kinkhoest in Vlaanderen. In december overleed zelfs een zuigeling aan de ziekte, voor het eerst sinds 2015.

blg, hdb

14 februari 2024 om 19:34

Vooraf in de provincies Vlaams-Brabant en Antwerpen stijgt het aantal meldingen, waarschuwt het Departement Zorg woensdag. Kinkhoest kan gevaarlijk en zelfs dodelijk zijn voor kinderen jonger dan 1 jaar. Dat bleek opnieuw toen in december een baby door de ziekte kwam te overlijden. Het vorige overlijden van een kind aan kinkhoest in België dateerde van 2015. Het kind was te jong voor vaccinatie en aan de moeder was geen vaccinatie tijdens de zwangerschap aangeboden.

Het Departement Zorg telde dit jaar al 159 meldingen van kinkhoest. In de jaren voor de coronapandemie werden gemiddeld minder dan duizend kinkhoestgevallen per jaar gemeld, of een gemiddelde van tachtig in de maand januari (2017-2019). Het valt op dat er vooral in Antwerpen (46) en Vlaams-Brabant (57) meer gevallen zijn.

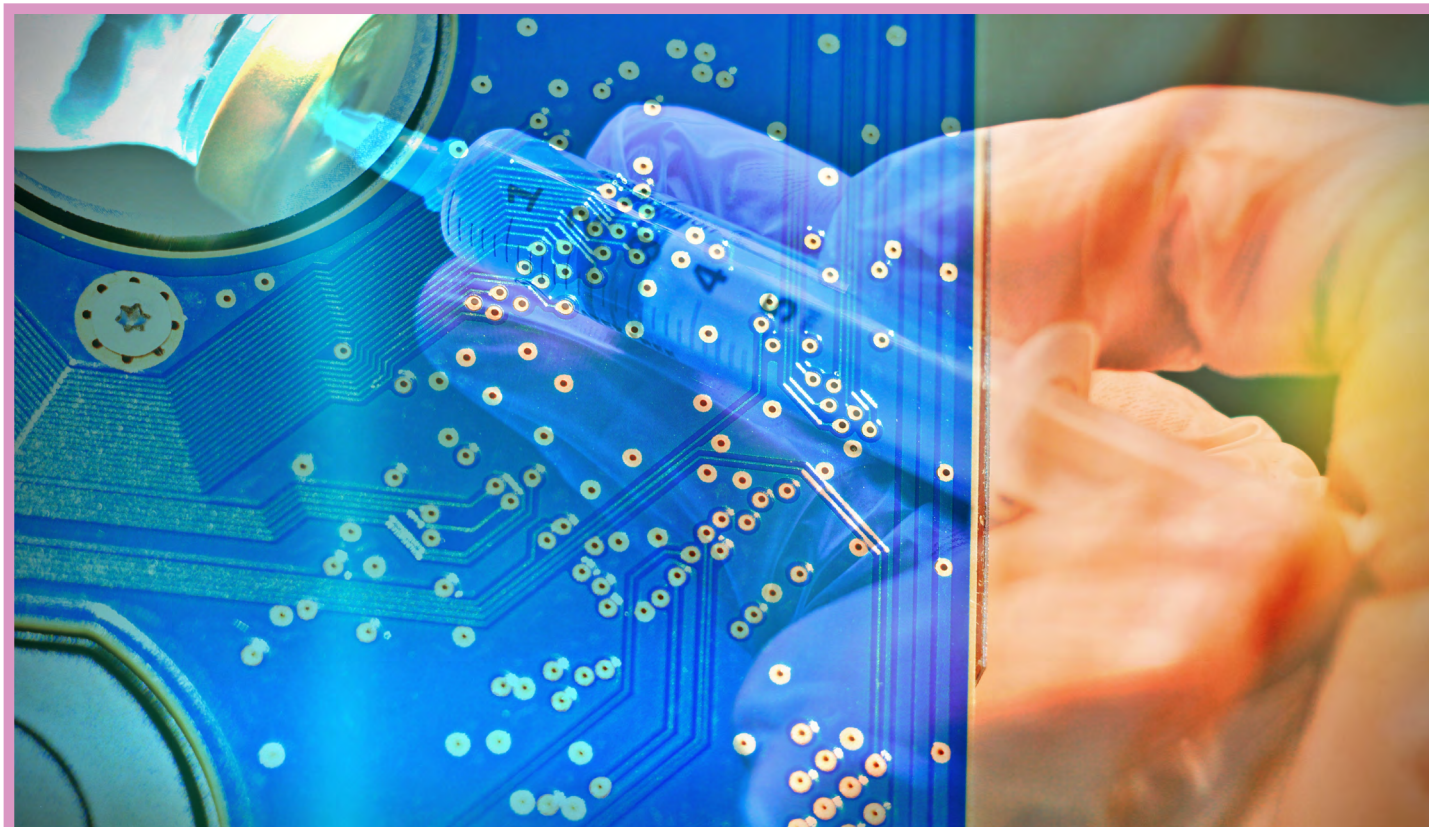
Cruciale vaccinaties

De meeste gevallen komen voor bij kinderen tussen 4 en 9 jaar. De bescherming van de vaccinaties als baby beginnen dan af te nemen. 'Voor die kinderen is kinkhoest niet zo gevaarlijk, maar ze kunnen hun jongere broers of zussen besmetten die wel erg kwetsbaar en vatbaar zijn voor complicaties', klinkt het.

Het Departement Zorg kreeg in januari ook een toegenomen aantal meldingen van infecties en ziekenhuisopnames bij kinderen jonger dan 1 jaar. Al bij zestien zuigelingen werd dit jaar kinkhoest vastgesteld en tien van hen werden opgenomen in het ziekenhuis.

Vaccinatie is volgens het Departement Zorg dan ook cruciaal. Het wordt sterk aangeraden voor kinderen vanaf de leeftijd van acht weken en tijdens elke zwangerschap. Ook de rest van het gezin laat zich volgens de dienst best vaccineren als dat meer dan 10 jaar geleden is. Vaccinatie tegen kinkhoest is onderdeel van het basisvaccinatieschema in Vlaanderen en is gratis voor kinderen en volwassenen.

Bron: De Standaard - digitaal artikel, verschenen 14/02/2024

Overheid stopt GEHEIME CHIPS in vaccins om ons te volgen!

25 juni

Er komt steeds meer onrust bij mensen die hun vaccin zijn gaan halen. Verschillende mensen zeggen dat ze zich na hun prik raar voelen. En nu komt er iets BIZARS aan het licht: volgens anonieme bronnen stopt de overheid stiekem kleine chips in de vaccins. Chips die je niet ziet, maar die wél alles van je weten. Waar je bent. Met wie je praat. Wat je doet.

A. De Vries, speciaal verslaggever

‘Na mijn prik begon ik me bekeken te voelen’, zegt een verontruste mama uit Antwerpen. ‘Alsof iemand alles van mij wist. Ik vertrouw het niet meer.’

De chip zou superklein zijn. Zo klein dat je hem zelfs met een vergrootglas niet ziet. Maar hij zou verbonden zijn met satellieten, zodat de overheid op elk moment weet waar jij bent. Sommige mensen zeggen zelfs dat je stem wordt opgenomen.

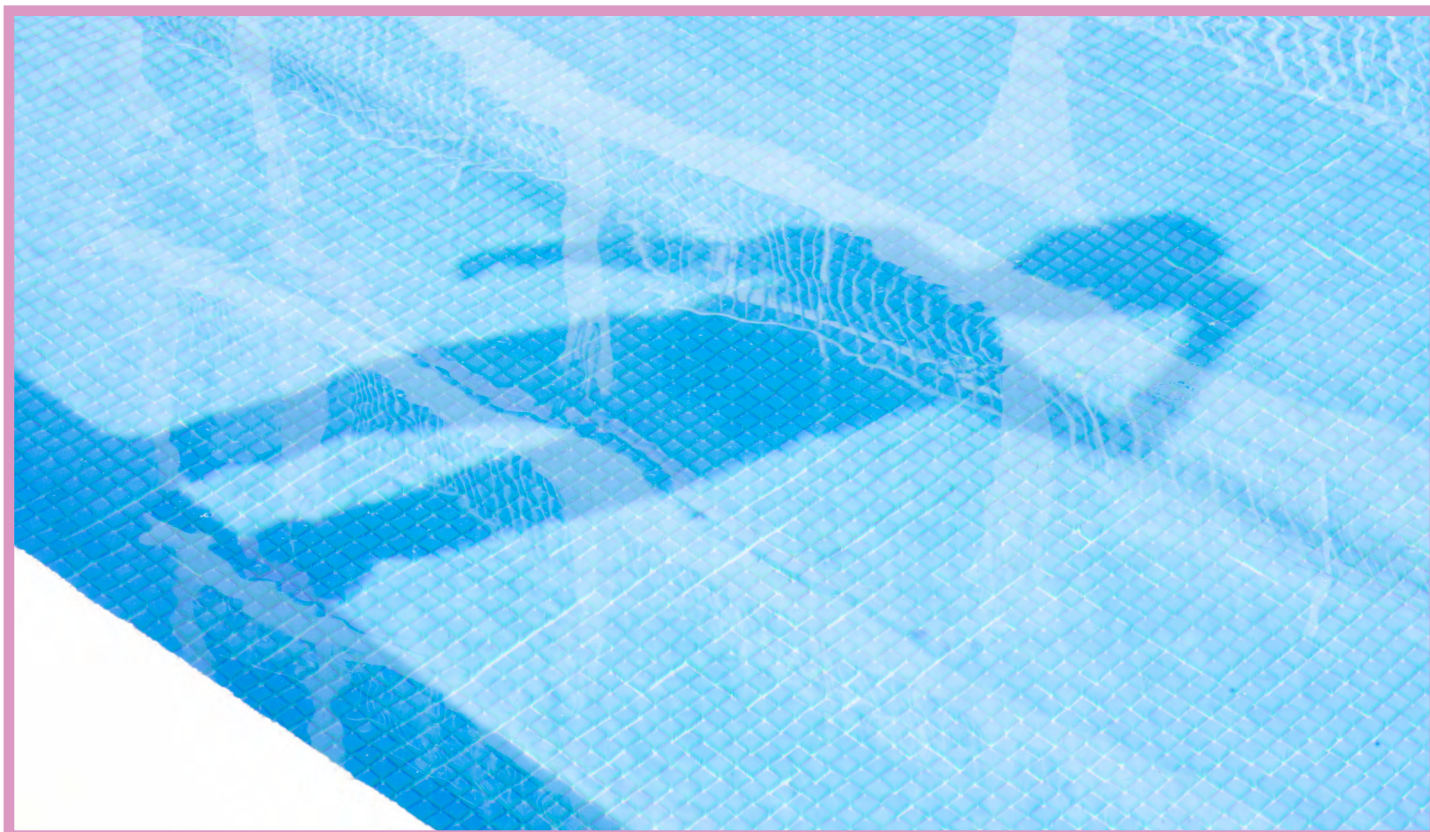
Waarom doet de overheid dit? ‘Misschien willen ze controle over ons’, zegt een boze vader. ‘Misschien willen ze weten of we wel luisteren.’ Anderen denken dat het te maken heeft met robots, geheime plannen of een grote baas die alles bestuurt.

Er zijn veel mensen bang. En kwaad. Want niemand heeft hen iets verteld. ‘We dachten dat het vaccin ons zou beschermen. Maar misschien is het een manier om ons te bespioneren’, zegt iemand op sociale media.

Wat kun je doen?

Sommige mensen raden aan om geen prik meer te halen. Of om aluminiumhoedjes te dragen, zodat de chip je gedachten niet kan lezen.

Bron: NieuwsTeam24

DRAMA IN ZWEVEZELE: Jongen (11) bijna verdronken na mazelenvaccin

Paniek in het rustige dorp Zwevezele. De elfjarige Lander kon plots niet meer zwemmen enkele dagen nadat hij een vaccin tegen de mazelen kreeg. Volgens zijn familie was hij kerngezond. 'Hij voelde zich raar na de prik', vertelt een tante met tranen in de ogen. 'En toen ging het ineens heel snel fout. Gelukkig waren de redders alert.'

A. De Vries, speciaal verslaggever

Artsen zeggen dat het toeval is. Maar burens denken daar anders over. 'Lander had geen ziektes. Hij was een sportieve jongen, altijd buiten. En plots lukt dat niet meer? Dat klopt toch niet!'

Het Burgerplatform Vaccinveiligheid roept ouders op om na te denken voor ze hun kinderen laten vaccineren. 'We zien steeds meer gevallen zoals Lander. Maar niemand praat erover.'

Volgens geruchten in de buurt kreeg Lander een speciale lading vaccin die werd getest op kinderen zonder toestemming. Dat zou geheim zijn gebleven.

De overheid wil niets kwijt. En de school zwijgt. 'We mogen niets zeggen', fluistert een leerkracht. Waarom dat is, weet niemand. Maar veel ouders in het dorp houden hun kinderen voorlopig thuis.

Wat zit er écht in dat vaccin?

Sommige mensen spreken over verborgen stoffen, anderen over vreemde bijwerkingen. Feit is: Lander was er bijna niet meer. En niemand lijkt te willen onderzoeken waarom.

Bron: NieuwsActueel

Mazelenuitbraak in Limburg: 24 besmettingen, vooral jonge kinderen

1. Is de auteur betrouwbaar?

☐ ja☒ nee

2. Is de bron betrouwbaar?

☒ ja☐ nee

3. Worden er extra bronnen aangehaald in het nieuwsbericht?

☒ ja☐ nee

4. Is de titel (vrij) neutraal?

☒ ja☐ nee

5. Kun je de informatie controleren?

☒ ja☐ nee

6. Heeft het nieuwsbericht als doel om te informeren?

☒ ja☐ nee

Antwoordde je meestal 'nee'? Dan is het nepnieuws.

Antwoordde je meestal 'ja'? Dan is het waarschijnlijk echt nieuws.

Het nieuwsbericht is ☒ echt nieuws ☐ nepnieuws

Meer gevallen van kinkhoest in Vlaanderen

1. Is de auteur betrouwbaar?

☒ ja☐ nee

2. Is de bron betrouwbaar?

☒ ja☐ nee

3. Worden er extra bronnen aangehaald in het nieuwsbericht?

☒ ja☐ nee

4. Is de titel (vrij) neutraal?

☒ ja☐ nee

5. Kun je de informatie controleren?

☒ ja☐ nee

6. Heeft het nieuwsbericht als doel om te informeren?

☒ ja☐ nee

Antwoordde je meestal 'nee'? Dan is het nepnieuws.

Antwoordde je meestal 'ja'? Dan is het waarschijnlijk echt nieuws.

Het nieuwsbericht is ☒ echt nieuws ☐ nepnieuws

Overheid stopt GEHEIME CHIPS in vaccins om ons te volgen!

1. Is de auteur betrouwbaar?

☐ ja☒ nee

2. Is de bron betrouwbaar?

☐ ja☒ nee

3. Worden er extra bronnen aangehaald in het nieuwsbericht?

☐ ja☒ nee

4. Is de titel (vrij) neutraal?

☐ ja☒ nee

5. Kun je de informatie controleren?

☐ ja☒ nee

6. Heeft het nieuwsbericht als doel om te informeren?

☐ ja☒ nee

Antwoordde je meestal 'nee'? Dan is het nepnieuws.

Antwoordde je meestal 'ja'? Dan is het waarschijnlijk echt nieuws.

Het nieuwsbericht is ☐ echt nieuws ☒ nepnieuws

DRAMA IN ZWEVEZELE: Jongen (11) bijna verdrongen na mazelen vaccin**1. Is de auteur betrouwbaar?**☐

ja

☒

nee

2. Is de bron betrouwbaar?☐

ja

☒

nee

3. Worden er extra bronnen aangehaald in het nieuwsbericht?☐

ja

☒

nee

4. Is de titel (vrij) neutraal?☐

ja

☒

nee

5. Kun je de informatie controleren?☐

ja

☒

nee

6. Heeft het nieuwsbericht als doel om te informeren?☐

ja

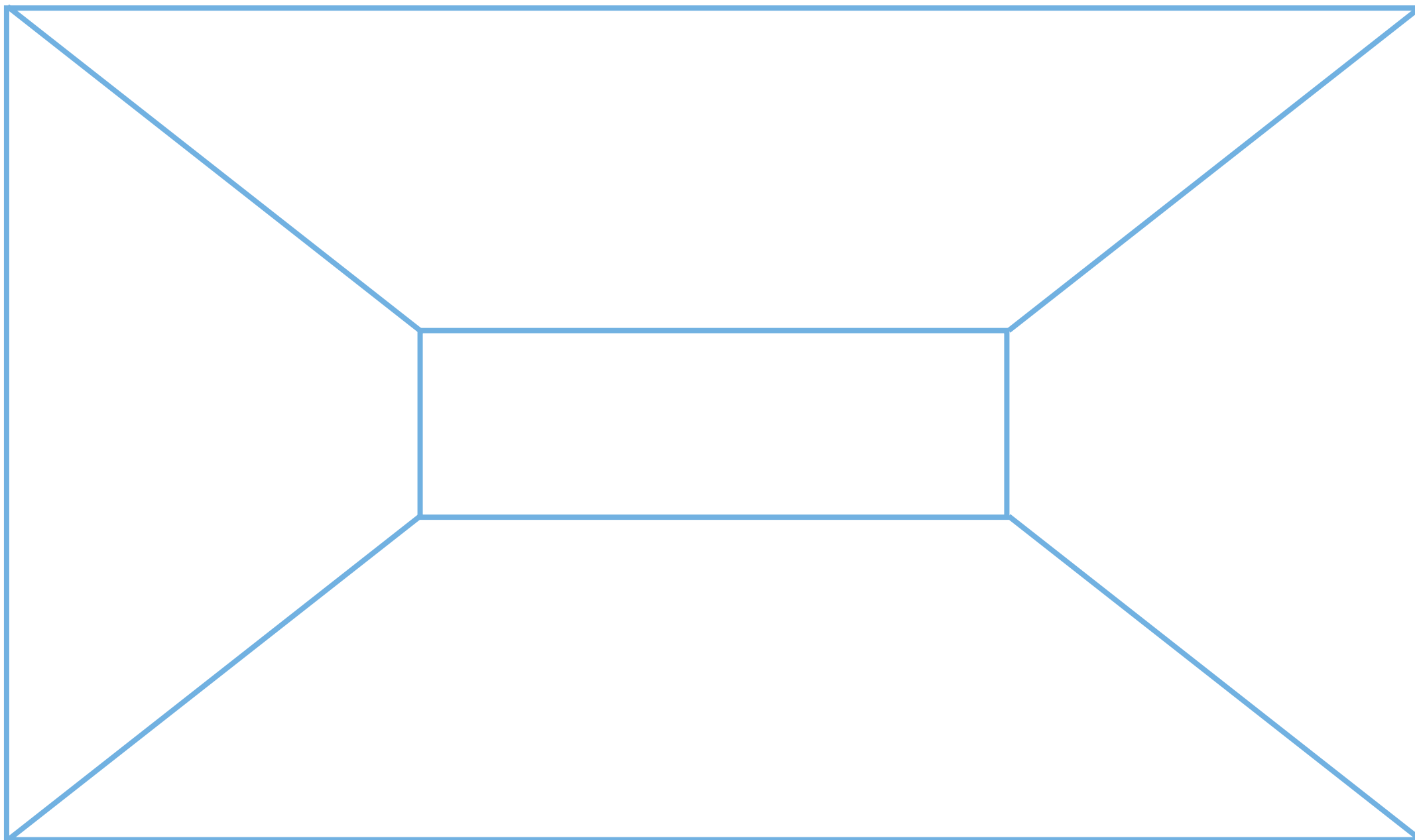
☒

nee

Antwoordde je meestal 'nee'? Dan is het nepnieuws.

Antwoordde je meestal 'ja'? Dan is het waarschijnlijk echt nieuws.

Het nieuwsbericht is ☐ echt nieuws ☒ nepnieuws

Binnen het gezondheidsbeleid van jouw school kan je rond heel wat thema's werken. Door aan de slag te gaan met deze methodiek zet je in op vaccinaties.

MEER INFO EN ONDERSTEUNING?

Ontdek het aanbod: <https://preventiemethodieken.be/onderwijs>